

Alej vzpomínek v Ralsku se rozrostla o další jabloně a hrušně původních odrůd, už jich je celkem 160

12.11.2023 - Ota Schnepf | Skupina ČEZ

Vzhledem k předchozímu dlouholetému fungování vojenského výcvikového prostoru jediné, co po zaniklých obcích zbylo, jsou kromě sklepů a starých stromů již přestárlé ovocné stromy.

„Projekt Alej vzpomínek má proto za cíl obnovit historické aleje v místech zaniklých obcí a zároveň zachránit původní a prakticky i unikátní regionální odrůdy jabloní a hrušní. Na základě jejich každoročně aktualizovaného mapování jsou odebírány rouby vhodným odrůdám a ty se naroubují na vysokokmeny. Je málem neuvěřitelné, co vše dokázaly staré stromy, jež bývalým hospodářům poskytovaly stín a ovoce, bez veškeré péče přežít. Bez mála půlstoletí působení tří různých armád, které srovnaly se zemí více než 17 obcí včetně kostelů a hřbitovů, a další tři desítky let života v divočině. Nyní mají prostřednictvím naroubovaných stromů šanci vrátit se v plné síle tam, kam patří,“ říká Lenka Mrázová, ředitelka Geoparku Ralsko, o.p.s.

Mezi staré odrůdy se počítají ty, které byly vyšlechtěné před rokem 1945. K jejich přednostem většinou patří větší odolnost vůči chorobám a mrazu a adaptace na horší klimatické i půdní podmínky. Geopark Ralsko tak vrací do krajiny stromy, které tam kdysi obyvatelé zaniklých vsí sázeli a pečovali o ně. Regionální odrůdy jsou přitom průběžně určovány ve spolupráci s českými a saskými pomology. Někdy je to ovšem už velmi obtížné, protože nikde jinde nemají srovnání. I tak už od roku 2016 evidují v Geoparku Ralsko více než 300 stromů ze zaniklých obcí. V únoru 2022 a 2023 tak byly odebrány rouby a zapěstovány na vysokokmeny původní odrůdy hrušní: Merodova máslovka (zaniklá obec Medný), Salisburyova, Eliška, Esperova máslovka (zaniklá obec Proseč); jabloně: Kožená zimní reneta (zaniklá obec Medný), Královino, Baumanova reneta (zaniklá obec Kostřice), Kleinerherrnapfel, Zuccalmagliova reneta (zaniklá obec Proseč).

Letošní alej vznikla podél cesty v místech, kde kdysi trénovali koně pro prvorepublikovou československou armádu – u zaniklého dvora Ostroh. *„Kdysi to býval velký hospodářský dvůr Hartigů, kteří jej v roce 1921 pronajali a vznikla zde hřebárna pro odchov vhodných koní pro důstojníky nově vznikající československé armády. Vojenská hřebárna kupovala přímo od chovatelů dobré dvoj či tříročky jezdeckého rázu a odchovávala je do čtyř let. Hřebata zde prodávala pastevní období od května do konce září. Zdejší drsnější klimatické podmínky byly totiž vyhodnoceny jako vhodné pro odchov otužilých a výkonných vojenských koní,“* doplňuje Lenka Mrázová.

Dnes ovšem po hospodářském dvoře zbylo jen nevelké návrší, jehož jádrem je zarostlé zdivo původní vojenské hřebárny. Přesto je místo unikátní, staré stromy a zbytky aleje totiž připomínají, že zde kdysi lidé hospodařili. Bývalou obec Dolní Novina pak už připomíná jen právě nová alej, která byla podél původní cesty založena jako první již 15. listopadu 2020 a v následujícím roce se zde s výsadbou pokračovalo. V její horní boční části bylo i letos dosazeno další původní odrůdy jabloní a hrušní. *„Kromě Nadace ČEZ nás finančně podpořil i Liberecký kraj, takže místo třiceti jsme mohli pořídit šedesát stromů. Spolu s námi z geoparku se tradičně na výsadbě podílí kolem padesáti dobrovolníků z blízka i daleka. Někteří z nich mají k zaniklým obcím v Ralsku i osobní vztah, neboť v nich žili jejich předci. V týdnu nám pak přijdou pomoci dokončit letošní výsadbu studenti z gymnázií v Mimoni a Mnichově Hradišti,“* uzavírá Lenka Mrázová s tím, že za čtyři roky se již podařilo vysadit celkem 160 ovocných stromů.

Grant Stromy Nadace ČEZ, který letos vstoupil do dvanáctého roku své existence, podpořil výsadbu více než 115 000 stromů a dalších dřevin za více než 70 milionů korun. „Obě čísla již pochopitelně opět narůstají, neboť právě probíhá podzimní výsadba. Zájem o grant Stromy je stále veliký – samosprávy, ale třeba i obecně prospěšné spolky a další neziskové organizace hasiči nebo mohou na výsadbu zeleně získat až 150 000 korun. *„Hlavním smyslem podpory je obnova starých a výsadba nových alejí, které do české kulturní krajiny přirozeně patří. Obecně prospěšná společnost Geopark Ralsko tuto myšlenku zcela naplňuje svým projektem výsadby původních odrůd ovocných stromů tam, kde kdysi hojně rostly. Proto správní rada nadace neváhala podpořit i letošní pokračování výsadby Aleje vzpomínek,*“

poznamenala Michaela Ziková, ředitelka Nadace ČEZ.

<https://www.cez.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/alej-vzpominek-v-ralsku-se-rozrostla-o-dalsi-jablone-a-hrusne-puvodnich-odrud-uz-jich-je-celkem-184448>